

Feminist ve Queer Bir Dayanışma için Çağrımızdır...

Son yıllarda farklı akademik ve siyasal alanlarda sıkça konuşulup tartışıldığı üzere, dünyanın pek çok yerinde popülist otoriter rejimlerin neoliberalizmle el ele vererek yükselişi, karşıtlık üzerine kurulu düşmanca ve savaşçı söylemleri, ırkçılığı, yoksulluğu, doğaya tüketici ve saldırgan yaklaşımı, LGBTİ düşmanlığını, toplumsal cinsiyet eşitliği karşıtlığını körükleyen politikaların güçlenmesini beraberinde getiriyor. Bu gelişmeler feminist ve queer araştırmaları, kadın, toplumsal cinsiyet, cinsellik, trans, erkeklik ve kesişimsellik çalışmalarını olumsuz yönde etkiliyor. Öte yandan aynı süreç uzun mücadeleler sonucunda akademide ve akademi dışında elde edilen kimi hakların ve siyasal kazanımların işlevsiz hale gelmesine sebep oluyor. Öyle ki bu dönemde Macaristan örneğinde olduğu gibi toplumsal cinsiyet çalışmaları bölümlerinin yasaklanmasına varan uygulamalar ortaya çıkabiliyor. Ya da İsveç'ten Brezilya'ya, İsviçre'den Rusya'ya kadar dünyanın pek çok ülkesinde toplumsal cinsiyet eşitliği karşıtı parti ve gruplar doğrudan feminist ve/ya queer figürleri, argümanları ve çalışmaları düşmanca söylemlerle kamusal alanlarda açıkça karalamaya girişebiliyorlar. Aynı bağlamda Türkiye'de de 2000'lerin sonlarından itibaren ve özellikle 2016 darbe girişimi sonrasında kadın haklarına, feminist aktivistlere, kadın hakları mücadelesi veren farklı örgütlenmelere, LGBTİ hareketine yönelik açık; feminist ve queer araştırmalara, kadın, toplumsal cinsiyet, cinsellik, trans, erkeklik, ve kesişimsellik çalışmalarına ve bu alanlarda çalışan araştırmacılara yönelik ise örtük bir saldırıdan söz edilebilir. Çağrımız bu koşullarda düşünülmüş ve geliştirilmiş bir çağrıdır.

Türkiye'de zaten kısıtlı olan fikir özgürlüklerinin, son dönemde daha da geriletilmeye çalışıldığı hepimizin malumudur. Bugün iktidardakilerin görüşleri dışında eleştirel bir fikir beyan eden kişi ve kurumlar kolaylıkla hedef haline gelmekte ve "terörist" olarak yaftalanmaktadır. Yerlerine hızla anaakım, iktidar yanlısı kurum ve kişiler getirilerek, tartışmanın ve müzakerenin önü kapatılmakta, farklı görüşlerin üretilebildiği alanlar kısıtlanmaya çalışılmaktadır. Yine bu son süreçte 2017 yılı itibariyle başta Kürt kadın hareketi içindeki örgütler olmak üzere, nice kadın örgütlenmesinin kapatıldığını, LGBTİ örgütlerinin faaliyetlerinin ise yakın takip altına alındığını ve kısıtlandığını biliyoruz.

Sivil topluma ve eleştirel düşünceye bu tür müdahalelerle birlikte akademiye yönelik olarak ilk kez bu ölçekte bir saldırının gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Akademiyi hedefleyen bu baskı sürecinden feminist ve queer araştırmacıların özellikle etkilendiğini bizzat gözlemlemekteyiz. Örneğin 2016 yılında yayınlanan Barış bildirisine attıkları imzalar gerekçe gösterilerek çalıştıkları üniversitelerdeki işlerinden edilen, erken emekliliğe ya da

istifaya zorlanan ve/ya da haklarında dava açılan akademisyenlerin içinde çok sayıda kadın akademisyenin ve/ya da feminist ve queer araştırmacının olduğu bir gerçek. Yerinden edilmeyen eleştirel araştırmacılar ve akademisyenler ise baskı ortamında çalışmalarını yürütmekte ve pasifize edilmeye çalışılmaktadırlar. Bu sancılı süreçte Türkiye’de iktidar bizleri eğitim kurumlarından dışlayarak aslında cinsiyetçiliğe ve heteronormativiteye karşı bilgi üretimini ve birikimini baltalamayı ve (fıtrat, toplumsal cinsiyet adaleti vb. etrafında şekillendirdiği) kendi toplumsal cinsiyet anlatısı için daha rahat rıza oluşturmayı hedeflemektedir.

Öte yandan göçe zorlanmış akademisyenleri yurt dışında da Türkiye’de olduğu gibi giderek neoliberalleşen akademik sistemler ve üniversiteler karşılıyorlar. Bu meslektaşlarımız yerinden edilmiş olmanın getirdiği mağduriyetlerin yanı sıra, rekabetçi ve piyasa mantığına bağlanmış üniversitelerdeki çalışma koşullarının zorluklarıyla kimi haklarından yoksun ve güvencesiz göçmenler olarak mücadele vermek zorunda kalıyorlar. Bu deneyimlerin genel çerçevesini küresel bir sorun olarak ‘prekaryalaşma’ üzerinden tanımlanan alt-sınıflaşma/sınıf-altlaşma süreçleri, göç dinamikleri ve yükselen ırkçı-göçmen karşıtı siyasal akımlar ve tutumlar oluşturuyor. İş güvencesizliği, kurumsal güvence yoksunluğu, akademik performansa dayalı baskılar hem yurt içinde hem de yurt dışında yaşanan ortak sorunlar.

Feminist ve queer araştırmacılar olarak, tüm bu sorunları bir bileşeni olduğumuz demokrasi, eşitlik ve özgürlük mücadelesi kapsamında değerlendiriyor ve bu mücadeleye cinsiyetçilik ve heteronormativite karşıtı bir boyut kazandırmayı hedefliyoruz. Biliyoruz ki, bu şartlarda eleştirel ve özgür düşünce üretebilmenin koşullarını yaratma mücadelesini verecek olanlar yine bizleriz. Bu süreçte Türkiye’de kalan ve/ya pasaportlarına el konularak ülke sınırları içinde tutulan akademisyenlerle, yurt dışına göç eden veya etmek zorunda kalan akademisyenler arasında ciddi bir iletişim kopukluğunun yaşandığını gözlemliyoruz. Ancak bir yandan kurumlarda akademik faaliyetlerine devam eden arkadaşlarımızın bu alanları bırakmıyor olmaları, diğer yandan gerek yurt dışında gerekse yurt içinde kimi akademisyenlerin yeni örgütlenme ve bilgi üretme zeminleri yaratma çabası içinde olduklarını görmek umudumuzu yükseltiyor. Bu çağrıda ki örgütlenme fikrinin altında özgür düşünme alanlarının genişletilmesi ve eleştirel çalışmaların derinleşmesi için gösterilen çabaların bir parçası arzumuz yatıyor. Dolayısıyla çağrımız aksi yöndeki baskılara, tehditlere ve içerisine itildiğimiz risk ortamına karşı birlikte hareket etme inadı ve kararlılığını temsil etmekte.

Türkiye’de ve yurt dışında feminist ve queer araştırmalar ve kadın, toplumsal cinsiyet, cinsellik, trans, erkeklik ve kesişimsellik çalışmaları yürüten araştırmacıların bir arada bulunduğu bir ağ kurmanın ilk etapta üç amaca hizmet edeceğini düşünüyoruz:

- Birbirimizden haberdar olmak, birbirimizle paylaşmak ve dayanışmak. Akademik bilgi ve kaynakları dolaşıma sokarak dayanışma ağıımızı güçlendirmek. Farklı coğrafyalara savrulmuş olan bizleri bir ağ içinde toplamak ve ortak mücadeleye yönelik iletişimi canlı tutmak. Özellikle “içerdekiler” ve “dışardakiler” şeklindeki ayrışmayı ve kopuşu engellemek.
- Feminist ve queer araştırmaların ve kadın, toplumsal cinsiyet, cinsellik, trans, erkeklik ve kesişimsellik çalışmalarının eleştirel-feminist ve queer teorik, metodolojik ve kavramsal yaklaşımların ışığında büyüyen, kapsamı genişleyen çalışma alanları olarak kalmasını sağlamak. Bu amaçla çeşitli buluşmalar örgütlenmeyi ve yayınlar hazırlamayı gündemleştirmek.

• İçinde yaşadığımız koşulların ve karşılaştığımız sorunların küresel ölçekte olduğunun bilinciyle, benzer dertlerle örgütlenen yurt içi, yurt dışı ve ulus-ötesi feminist ve queer oluşumlarla bağlantı kurmak, birlikte hareket etmenin yollarını geliştirmek.

Kuracağımız ağın ayrıca politik olarak Türkiye'nin derin bir sorunu olan barış taleplerine duyarlı olmasını; çalışma konularımızın erkek egemenliğine olduğu kadar bu güç ilişkisiyle iç içe geçmiş olan (neoliberal) kapitalizme, (otoriterleşen) rejimlere ve militarizme karşı eleştirel bir bakış açısı benimsemesini önemsiyoruz. Bu ağın heteronormativiteye, homo/trans negativiteye, queer ve sakat bedenlere dönük ayrımcılığa, ırkçılığa, sınıf/etnisite/din-temelli ayrımcılığa, türcülüğe ve diğer güç ilişkilerine ve bütün bunlardan türeyen toplumsal sorunlara duyarlı bir yaklaşımı dert edinen araştırmacıları bir araya getiren ve eleştirel bilgi üretimine bu şekilde katkı sunan bir ağa dönüşmesini arzuluyoruz.

Bütün bu amaçları gerçekleştirebilmek için oluşturduğumuz email grubuna üye olmak ve bizimle birlikte çalışmak için aşağıdaki linke tıklayıp, açılan formu doldurabilirsiniz.

Feminist ve Queer Araştırmacılar

Alev Özkazanç	Hümevra Yılmaz
Asena Pala	Hürcan Aslı Aksoy
Aslı Aydemir	Nil Mutluer
Ayşe Dursun	Münevver Azizoğlu-Bazan
Ecehan Balta	Özlem Altıok
Betül Yarar	Selin Çağatay
Bihter Somersan	Sevil Çakır
Buket Türkmen	Simten Coşar
Görkem Akgöz	Tebessüm Yılmaz
Gülden Özcan	Zeynep Kivılcım